

Huvudman

Essunga kommun
kommun@essunga.se

Ärendet

Tillsyn av Nossebro anpassad grundskola i Essunga kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 6 februari 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 genomfört en tillsyn av Nossebro anpassad grundskola i Essunga kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande förutsättningar för utbildning vid skolenheten, undervisning och lärande samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Skolinspektionen har den 6 februari 2024 beslutat att förelägga Essunga kommun att senast den 3 juni 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande förutsättningar för utbildning vid skolenheten, undervisning och lärande samt extra anpassningar och särskilt stöd.

Essunga kommun har den 30 maj 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Skolinspektionen har därefter genomfört intervjuer med lärare och rektorn samt tidigare tillförordnad rektor. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat rutiner och riktlinjer för anpassad grundskola, riktlinjer om mottagande i anpassad grundskola, utbildningspass för personal, åtgärdsprogram samt utredningar och beslut gällande mottagande i anpassad grundskola. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Essunga kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det förelåg brister avseende mottagande i anpassad grundskola. Skolinspektionen bedömde att det

vid mottagandet saknats flera av de bedömningar som måste ingå i utredningen som ska ligga till grund för beslut för mottagande i anpassad grundskola.

Dokumentation från huvudmannen visar att kommunen, under vårterminen 2024, har kompletterat underlag för utredning av målgruppstillhörighet inför mottagande i anpassad grundskola för de elever som är mottagna i anpassad grundskola. Att så skett bekräftas även vid intervju med rektor och tidigare tillförordnad rektor som bland annat uppger att samtliga utredningar gällande de mottagna eleverna är avslutade. Samtliga av de mottagna eleverna har även en samlad bedömning om mottagande i anpassad grundskola. Den tidigare tillförordnade rektorn berättar även under intervjun att det fortfarande saknas en utredning för en elev och att den eleven är därför inte mottagen i den anpassade skolan utan läser som integrerad.

Av inkommen dokumentation från huvudmannen framgår att Essunga kommun tagit fram en riktlinje för hur mottagandeprocessen i den anpassade grundskolan ska gå till och huvudmannen beskriver vidare att den implementerats i ledningsgrupp och elevhälsa.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår att barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas, ska tas emot i anpassade grundskolan. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bland annat krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut. De beslut som kan överklagas enligt skollagens 28 kap. omfattas av förvaltningslagens bestämmelser om överklagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det förelåg brister avseende undervisning och lärande på Nossebro anpassad grundskola i Essunga kommun. Bristerna bestod i att huvudmannen inte hade säkerställt att den personal som används för undervisning av eleverna hade nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. Detta innebär att det finns en risk för att elevernas utbildning exempelvis inte till fullo omfattar läroplanen och det centrala innehållet som framgår av kursplanerna för den anpassade grundskolan.

Av inkommen dokumentation framgår att skolan, under vårterminen 2024, har genomfört utbildningsinsatser och samtal gällande skollagens bestämmelser om läroplan och kursplaner i den anpassade grundskolan. I intervju med lärare uppger de att de idag känner sig mycket tryggare med arbetet. Lärarna uppger vidare att de fått hjälp av en specialpedagog som har gått igenom ämnesområden och fördjupat lärarnas kunskap i exempelvis vad som står i det centrala innehållet.

I intervju med rektor och tidigare tillförordnad rektor berättar rektorn att hon har regelbundna möten med lärare, fritidspedagoger och specialpedagogen som är kopplad till verksamheten. Rektor uppger att specialpedagogen är en länk mellan rektor och arbetsgruppen och arbetar mycket med lärarna, med bland annat läroplanen. De går igenom vad målen innebär och vad lärarna ska göra. Rektor har därtill veckovisa pedagogiska möten med lärarna med dialog kring skollagen, läroplaner och kursplaner etcetera. Vidare berättar rektor att ytterligare en specialpedagog har anställts på den anpassade grundskolan för att löpande arbeta med lärarna för att fördjupa deras kunskaper och hjälpa dem med lektionsplanering.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 13 § skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska i de fall vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att det för varje ämne ska finnas en kursplan. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Av 10 kap. 1 § skolförordningen framgår att för anpassade grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen. Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:255) om läroplan för anpassade grundskolan. Av 2 § samma förordning framgår att Statens skolverk får meddela föreskrifter om kursplaner, kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier för anpassade grundskolan.

Av Läroplanen för anpassade grundskolan, framgår att rektor ansvarar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen, (Lgra 22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det förelåg brister avseende särskilt stöd. Skolinspektionen bedömde i beslutet att det fanns brister i skolans arbete med att uppmärksamma, skyndsamt utreda och vidta åtgärder för att tillgodose elevers behov av särskilt stöd

Av inkommen dokumentation framgår att skolan, under vårterminen 2024, har genomfört utbildningsinsatser gällande skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, samt gällande personalens skyldighet att anmäla till skolans rektor att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Vidare har en rutin tagits fram vilken beskriver hur lärare ska uppmärksamma och identifiera de elever som kan vara i behov av särskilt stöd. I den inkomna redovisningen har Essunga kommun också lämnat in utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram för två elever.

De intervjuade lärarna uppger att de kontinuerligt uppmärksammar och identifierar de elever som det finns eventuellt behov av särskilt stöd för,

samt elever som uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. De berättar även att lärare som befarar att elever kan vara i behov av särskilt stöd anmäler det till elevhälsan och att rektor, för varje anmälan, ser till att det startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd.

I intervju med rektor framgår att rektorn, efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd, fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Rektor uppger även att de elever som har enskild undervisning, eller andra åtgärder som faller inom ramen för särskilt stöd, har ett beslut om åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå

när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av Läroplan för grundsärskolan, framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Det framgår även att lärarna har ett särskilt ansvar för att stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter och att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver och att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör (Lgrsär 22, 2.2 Kunskaper och 2.8 Rektorns ansvar).

Av förarbetena till skollagen framgår att det av 7 § första stycket andra meningen följer att en anmälan till rektor även ska göras om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga och där särskilt stöd kan behöva sättas in relativt omgående, exempelvis om det stöd som ges inom ramen för den ordinarie undervisningen inte är tillräckligt för att en elev ska lära sig läsa. Det kan också finnas situationer där det redan från början finns särskilda skäl för läraren att anta att extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen inte kommer att vara tillräckliga. Av andra meningen följer att en anmälan till rektor i sådana fall ska göras omedelbart. Så kan t.ex. vara fallet med en elev vars funktionsnedsättning ger upphov till ett behov av betydande anpassningar. Detsamma kan gälla en elev med andra svårigheter, vilka kräver betydande anpassningar som inte kan hanteras inom ramen för den ordinarie undervisningen (prop 2013/14:160 s. 37 samt 2017/18:8 s. 82).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att åtgärder vidtagits i enlighet med föreläggandet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frida Eek

Beslutsfattare
Signerat av: Frida Eek

Elin Bender Lundgren

Föredragande
Signerat av: Elin Bender Lundgren